

Een hotel midden in het park: het openen van een gesloten monumentaal gebouw

Een voormalig ontleedkundig laboratorium van de Universiteit van Amsterdam is getransformeerd en uitgebreid tot het Pillows vijfsterren-hotel '[Maurits at the Park](#)'. De complexiteit van dit project – een combinatie van adaptief hergebruik, uitbreiding met een nieuwe vleugel, en integratie in het omliggende park – is typerend voor de ambitieuze benadering van [Office Winhov](#) als het om monumentale gebouwen gaat. De transformatie die de sterke punten van de bestaande bouw respecteert en er harmonieuze nieuwe elementen aan toevoegt, levert een zowel voor de hotelgasten als voor de lokale inwoners uitnodigend resultaat op.

Onderdeel van het masterplan van de gemeente Amsterdam om het Oosterpark te vergroten is de transformatie van de monumentale gebouwen aan de Mauritskade, waarbij hun terrein in het park zou opgaan. Gedurende dit proces kregen de gebouwen de kans om van bestemming veranderen. En zo werd het universitaire laboratorium op nummer 61 een hotel met een uitbouw aan de parkzijde. Het resultaat is dat het hele complex nu op natuurlijke wijze deel lijkt uit te maken van het omliggende park.

Het gebouw, oorspronkelijk ontworpen door Bernard Springer (1854–1922), ontstond in 1909 als een ontleedkundig laboratorium van de Universiteit van Amsterdam. In die hoedanigheid huisvestte het ook ooit het wereldberoemde anatomisch museum [Vrolik](#), dat zich nu bevindt in het VUMC.

Net als de meeste gebouwen aan deze kant van het park – denk aan het [Tropenmuseum](#) – heeft het bakstenen gebouw een formele voorzijde aan de straatkant, die nu volledig in oude luister hersteld is. Aan de achterkant reiken de drie vleugels richting het park.

Kopgevels parkzijde

Doorsnede

Het nieuwe ontstaat parallel aan het oude. Uit archiefonderzoek door Office Winhov bleek dat de westelijke vleugel later was toegevoegd, daarnaast was hij uit minder hoogwaardige materialen opgetrokken. 'Het was logisch om het nieuwe gebouw daar neer te zetten waar zich de minst waardevolle gevel bevond, vooral omdat dat zou zorgen voor vrij zicht op het park vanuit alle nieuwe publieke ruimtes die in de bestaande bouw zouden komen,' zegt Rick Bruggink, projectarchitect bij Office Winhov.

Het plan van Office Winhov bracht ook het aantal kamers terug, van de door de vorige eigenaar beoogde 120 naar 88. 'Dit reflecteert echt de wens van de gemeente en de opdrachtgever om dit gebouw een meer publiek karakter te geven en de monumentale ruimtes in het pand te respecteren,' zegt Uri Gilad, medeoprichter en partner bij Office Winhov. 'En ik denk dat we hier uniek in zijn: dit is waarschijnlijk het enige hotel in Amsterdam dat heeft besloten om minder kamers dan voorzien te maken en voor kwaliteit te kiezen.'

Het nieuwe gedeelte van het gebouw harmoniseert met de bestaande bouw. Zo zijn de ramen

op een vergelijkbare manier gegroepeerd en gespiegeld. 'We vinden het belangrijk dat het oude en het nieuwe op elkaar reageren, analoog aan elkaar zijn,' zegt Rick. 'Tegelijkertijd hebben we ervoor gezorgd dat de oude façade te zien is vanuit het nieuwe gebouw. En met het dak zochten we een expressie voor de bovenste verdieping die net als een traditioneel dak het gebouw een beëindiging geeft, maar wel op een eigentijdse wijze.'

De keuze voor de gebruikte baksteen kwam op een vergelijkbare manier tot stand. 'Terwijl we bakstenen met dezelfde maat en kleurtoon als in het oude gebouw gebruikten, kozen we tegelijkertijd voor een dieper gekleurde Petersensteen met meer nuance, om aan te geven dat het hier inderdaad om een nieuw gebouw gaat – een gebouw dat subtiel gedurende de dag van kleur verandert dankzij het unieke reliëf in het metselwerkverband,' vertelt Rick.

'Als je voor het eerst voorbijfietst valt je misschien niet eens op dat het een nieuw gebouw is,' voegt Uri eraan toe. 'Maar kijk er nog eens goed naar en je realiseert je dat hier enorme veranderingen hebben plaatsgevonden.'

Gevelfragment: het gerestaureerde gebouw en de uitbreiding

Transformatie van de voormalige museumzaal naar het restaurant

2017, luchtfoto van het Oosterpark

Eén met het Oosterpark

Het park bleef gedurende het hele proces de voornaamste muze van de architecten. 'In zekere zin was het doel van dit project om een gesloten monumentaal gebouw te veranderen in een toegankelijk gebouw midden in het park,' zegt Rick. En inderdaad strekt het park zich letterlijk uit tot aan de façade, elke vleugel gaat er een eigen relatie mee aan. De nieuwe vleugel bijvoorbeeld heeft een [vanuit het park] makkelijk bereikbare brasserie. 'Dit wordt de plek waar jij en ik en andere Amsterdammers in het weekend heen kunnen,' zegt Rick met een glimlach.

Het vroeger-was-dit een-museumzaal-chique restaurant biedt dan weer een verheven vogelvluchtperspectief op het park – met grote monumentale ramen die de verbinding versterken. En ondertussen kunnen de hotelgasten genieten van een extraatje in de vorm van een terras bij de bar of een verbluffend dakterras op de middelste vleugel, met uitzicht over de boomtoppen.

Buiten werden de hekken verwijderd om het perceel naar het park te openen – waarbij verlichting en een natuurlijke afscheiding in de vorm van planten en hoogteverschillen de hotelgasten toch een gevoel van veiligheid bieden. Het terrein van het hotel is verlaagd aan de zijde van het park, wat ook zorgde voor meer licht in het souterrain. En dan wachtte er nog een gigantische opgave: de aanleg van een ondergrondse parkeergarage, kantoorruimtes en een personeelsrestaurant – waarvan de structuur moest worden versterkt om een meter aarde en 36 grote bomen te kunnen dragen.

'De landschapsarchitectuur is in samenspraak met de gemeente ontstaan. En nu kun je echt niet zien waar het hotelterrein ophoudt en het park begint,' zegt Rick. Landschapsarchitect Thijs de Zeeuw ([NatureOptimist](#)) ontwikkelde voor het project verschillende plekken die meer flora en fauna uitnodigen op het terrein – zoals een open volière, waar vogels vrijwillig verblijven.

De monumentale gang

Zicht vanuit het park richting het gebouw en de uitbreiding

Adaptief hergebruik: het oude en het nieuwe in evenwicht brengen De hoogtepunten van het bestaande interieur waren de muren van geglazuurde baksteen in de gangen en de spantconstructies en expressieve ruimte in de vroegere museumzaal. Deze elementen zijn zichtbaar en sfeerbepalend gebleven. Tegelijkertijd moest het robuuste oorspronkelijke gebouw in balans gebracht worden met de zachte en uitnodigende interieurs die de merknaam Pillows typeren.

‘Zowel in de kamers als de publieke ruimtes hebben we de nieuwe functies geoptimaliseerd zonder de kenmerken die het gebouw zo speciaal maken uit het oog te verliezen,’ zegt Uri. ‘Om dit te waarborgen, hebben we al vroeg besloten om het gebouw in drie gebieden te verdelen: monumentale ruimtes in het bestaande gebouw die door Office Winhov werden gerestaureerd; op het bestaande geïnspireerde nieuwe ruimtes in het bestaande gebouw; en nieuwe ruimtes in de uitbreiding. Dit gaf ons meer focus.’

Office Winhov werkte bij dit proces nauw samen met interieurarchitecten van **Studio Linse**, met opdrachtgever **Amerborgh** en het hotelmanagement **IHMG**, om voor zowel de hotelgasten als het grote publiek een gevoel van gastvrijheid te creëren.

‘Hoewel de bestemming van deze ruimte veranderd is, zijn die veranderingen met respect doorgevoerd,’ zegt Uri. ‘Ja, we moeten de hotelgasten kwaliteit bieden, maar we moeten ook kwaliteit bieden en behouden voor later. Wie weet wat de functie van dit gebouw over honderd jaar is.’

Eén ding is zeker: het gebouw staat open voor een nieuwe toekomst.